

Dato: 17. september 2018

Miljø- og Fødevareministeriet
mfvm@mfvm.dk

Høring af udkast om ændring af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (j.nr. 2018-5670)

Danmarks Naturfredningsforening fremsender her kommentarer til udkastet til bekendtgørelse.

Baggrund og opsummering

Ændringen af bekendtgørelsen udspringer af "Naturpakken" fra maj 2016 hvor det blev besluttet at udtage landbrugsarealer og byarealer samt at undersøge mulighederne for at udvide områderne med "værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål".

Med udgangspunkt i at Danmark er det EU medlemsland, der har udpeget den laveste andel af landarealet som Natura 2000 områder har Danmarks Naturfredningsforening den grundlæggende holdning, at en revision af områderne ubetinget må indebære væsentlige forbedringer af natura 2000 områderne i Danmark, såvel i omfang og kvalitet.

For flere habitat-naturtyper og nogle arter har Danmark under den eksisterende udpegning udpeget meget beskedne andele som Natura 2000 områder. Derfor har vi påpeget behovet for at udpege natura 2000 områder for disse naturtyper og arter, og vi har (primært via vores lokalafdelinger) tidligt i forløbet fremsat konkrete forslag om udpegning af ny områder og udvidelser.

Generelle overvejelser om udgangspunktet for ændring af områdernes afgrænsning

Vi forstår, at ministeriet anser den igangværende revision for at være "en teknisk justering" af de danske udpegninger samt, at ministeriet tager udgangspunkt i at EU tidligere har godkendt de danske udpegninger og at revisionen derfor kan foretages uden at "genåbne" spørgsmålet om, hvorvidt den danske udpegning grundlæggende kan godkendes af EU.

Betingelserne for ændringer af afgrænsningerne af områder udpeget som Natura 2000 områder under habitatdirektivet er angivet i direktivets artikel 9 og kan "indføres på grundlag af videnskabelig dokumentation i tilfælde af en videnskabelig fejl eller på grundlag af den naturlige udvikling", jf. EU Kommissionens svar af 31. juli 2018 på 2 spørgsmål til EU Parlamentet (E-003292/18 og E-003293/18).

Ændringer af afgrænsningerne forudsætter dermed *videnskabelig dokumentation* for enten fejl eller en naturlig udvikling (det vil sige at en naturlig udvikling har medført at udpegningsgrundlaget er forsvundet).

DN er ikke bekendt med at der skulle være præcedens for en så omfattende revision af et medlemslands natura 2000 områder. Den igangværende revision indebærer en "udskiftning" af arealerne på knap 17%. Omtrent 360.000 hektar er således i dag udpeget som Natura 2000 på land og der lægges op til at udtage 29.900 ha og udpege andre 30.900 ha.

Udtagningerne alene omfatter 8,3% af de hidtidigt udpegede landarealer og er dermed også set uden de ny udpegninger så omfattende, at der efter DNs vurdering reelt kan være tale om et ønske om "åbning" af udpegningerne.

Derfor stiller DN spørgsmålstegn ved at der er tale om en "teknisk justering" af fejl, men finder at der er tale om meget omfattende ændringer og dermed reelt et ønske om en "åbning" af hele den danske udpegnings, foranlediget af den danske regering. Det ønsker vi at EU Kommissionen forholder sig til.

Om de anvendte kriterier for udpegnings af ny Natura 2000 arealer

Ministeriet har udarbejdet 2 notater der sammen redegør for hvordan henholdsvis udtagning og udpegnings af Natura 2000 skal foregå.

Kriterie 3 b i) i "[Kriterier til forslag til ændringer i Natura 2000-grænserne](#)" og "[Kriterier til beregning af friholdt areal omkring husdyrbrug](#)" fastsætter grundlæggende at man ikke kan udpege beskyttelsesværdig natur som Natura 2000 område, hvis udpegnings vil kunne indebære begrænsninger for mulighederne for senere at udvide husdyrbrug.

Med andre ord har man med direkte henvisning til økonomiske/produktionsmæssige hensyn fravalgt udpegnings af naturarealer, som lever op til de naturmæssige krav i habitatdirektivet.

Udpegnings af naturarealer som Natura 2000 områder under habitatdirektivet sker med udgangspunkt i habitatdirektivets artikel 4, herunder direktivets bilag III. Heri fremgår alene faglige og naturmæssige kriterier, ikke økonomiske.

Heller ikke i [Kommissionens notat fra 2012 om udpegnings af habitatområder](#) angives hvorvidt man specifikt kan fravælge udpegnings af beskyttelsesværdig natur for ikke at begrænse produktionsinteresser. Derfor ønsker DN at Kommissionen forholder sig til dette kriterium.

Bekendtgørelsens ordlyd og ikrafttræden

Vi tager til efterretning at der ikke ændres væsentligt i substansen af bekendtgørelsens ordlyd og dermed i rammerne for administrationen af områderne.

Vi er dog umiddelbart uforstående overfor at der udtages en art (Nordisk Lappedykker) af udkastets bilag 6, som udgør "brutto-listen" over arter der kan udgøre udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområder. Vi foreslår at arten opretholdes på bilaget, med mindre der gives en fyldestgørende faglig begrundelse.

DN har spurgt til årsagen til at bekendtgørelsen tænkes at træde i kraft den 1/11 2018 og dermed før EU måtte have godkendt ændringerne. Ministeriet har oplyst at en gældende bekendtgørelse skal udgøre grundlaget for EU's vurdering af de ønskede ændringer. Det tager vi til efterretning, men vil samtidig gerne henlede opmærksomheden på den forvirring det kan afstedkomme omkring gældende afgrænsninger, såfremt EU måtte have forbehold for ændringerne.

Om udtagningerne

For så vidt angår udtagning af landbrugsarealer har vi på den ene side udtrykt forståelse for at der kan være landbrugsarealer uden hverken eksisterende eller potentiel naturværdi, som ikke oprindeligt burde være medtaget i udpegningerne. Men på den anden side påpeget, at med godt 60% af landets areal under plov, og med naturarealer ofte beliggende som "ø'er" heri, er det vanskeligt at skabe og opretholde større sammenhængende naturarealer for netop at udmønte direktivets formål, uden at have landbrugsarealer indenfor Natura 2000 områderne.

Vi har noteret os at kriterierne for at udtage landbrugsarealer har forholdt sig til denne problematik.

Der er udtaget massive arealer af fuglebeskyttelsesområder. I forløbet har vi efterlyst de nærmere overvejelser og begrundelser for de konkrete områder og forstår at Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen og DOF-Basen samt luftfotos og på den baggrund i de pågældende områder vurderet at der "ikke er fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på udpegningsgrundlaget på de udtagne arealer".

DN har under den tidligere høring fremlagt en række eksempler på at der er arter på udpegningsgrundlaget i konkrete områder, som benytter arealer der tænkes udtaget. Alligevel har man fastholdt de massive udtagninger f.eks. langs Vadehavet.

DN anser det for problematisk, at udtagningerne af arealer ifølge ministeriet er sket ud fra en vurdering af, at der "ikke er dokumentation for at udpegningsgrundlaget forekommer", når direktivets artikel 9 og svar fra Kommissionen præciserer, at bevisbyrden er omvendt: Man skal dokumentere at udpegningsgrundlaget IKKE forekommer.

Med henvisning til de mange konkrete eksempler DNS lokalafdelinger har fremlagt under forrige høring på, at udpegningsgrundlag faktisk forekommer på arealer som tænkes udtaget, finder DN at der er tale om en reel problematik, og ikke kun en strid om ord.

Derfor kan vi ikke ud fra en objektiv vurdering se, at dokumentationen for udtagningerne er forenelige med direktivets og Kommissionens anvisninger.

Et helt fuglebeskyttelsesområde (F92 "Skovene ved Vemmetofte") er nedlagt med henvisning til at arten (hvepsevåge) ikke skulle have været tilstede overhovedet. Ministeriet har således givet udtryk for at den oprindelige udpegning af området for mere end 30 år siden var en fejl og man anser ikke længere den daværende dokumentation for artens tilstedeværelse for tilstrækkelig.

DN og DOF har omvendt henvist til observationer af arten i området samt, at arealer ikke kan udtages af Natura 2000 områder, endside områder helt nedlægges, med henvisning til at en art er forsvundet, hvis dette skyldes mangelfuld forvaltning. Det samme kan være tilfældet i f.eks. marsken, hvor omfattende arealer er udtaget af fuglebeskyttelsesområder.

Derfor ønsker DN at Kommissionen forholder sig til disse problematikker.

Om de supplerende udpegninger

Frem til i sommer var det udgangspunktet at udpege i alt omtrent 5.000 ha i sammenhæng med udtagning af omtrent 28.000 ha, det vil sige netto udtagning af 23.000 ha hvorved den danske andel udpeget landareal ville blive reduceret fra 8,34 % til 7,8% landareal. Det skal ses i sammenhæng med et gennemsnit for alle EU lande på 18,12 %.

Med den nu siddende minister blev der åbnet for udpegning af ny områder og større arealer, og der er med den aktuelle høring lagt op til at udtage 29.900 ha og udvide og udpege ny områder for i alt 30.900 ha.

Ministeriet har under processen på DN's forespørgsel oplyst arealernes fordeling på naturtyper, herunder habitat-naturtyper.

På den baggrund har DN kvitteret for at udpegningen af de 30.900 hektar udgør en reel og væsentlig forbedring i forhold til det indtil da foreliggende oplæg og indebærer at der udpeges vigtige naturarealer med "habitat-natur" som natura 2000 områder.

Departementet har i notat af 24.juni 2018 oplyst at de supplerende udpegninger omfatter:

Naturtype	Areal i ha (overslag)	Herunder habitat-naturtyper
Skovbevokset	17.000	9130, 9160 og 91E0
Sø	800	
Hede og klithede	4200	2310, 2320 og evt 4030
Mose	1350	
Strandeng	500	1330
Fersk eng	1000	
Overdrev	750	6210 og 6230 (evt flere)
Hvid klit og strandbred	600	2120 og evt 2110
Arealer under genopretning	2000	
Andet	2000	

I DNS hørings svar af 2. januar 2018 pegede vi på 7 naturtyper, hvor Danmark har udpeget i underkanten i forhold til EU's kriterier:

Ikke-prioriterede naturtyper:

- Naturtypen 9130 "Bøg på muld", hvor kun 12 % af forekomsterne i dag indgår i natura 2000 områder.
- Naturtypen 9160 "Ege-blandskov", hvor kun 15 % af forekomsterne i dag indgår i natura 2000 områder.

Vi kvitterer for, at der med den supplerende udpegning er udpeget betydeligt mere af disse naturtyper.

Prioriterede naturtyper:

- Naturtypen 6230 "Surt overdrev", hvor kun 32 % af de kendte forekomster i den kontinentale region indgår i natura 2000 områder.
- Naturtypen 7120 "Nedbrudt højmoser", hvor kun 17 % af de kendte forekomster i den atlantiske region, og kun 35 % i den kontinentale, indgår i natura 2000 områder.
- Naturtypen 7210 "Avneknippemose", hvor kun 28 % af de kendte forekomster i den kontinentale region indgår i natura 2000 områder.
- Naturtypen 7220 "Kildevæld", hvor kun 36 % af de kendte forekomster i den atlantiske, og kun 32 % i den kontinentale region, indgår i natura 2000 områder.
- Naturtypen 91E0 "Elle- og askeskov", hvor kun 29 % i dag indgår i natura 2000 områder.

Vi kvitterer for, at der med den supplerende udpegning er udpeget mere af naturtyperne 6230 og 91E0.

Men vi konstaterer også at der ikke er udpeget mere af naturtyperne 7120, 7210 eller 7220. Det betyder at Danmark trods revisionen fortsat har udpeget beskedne andele af disse naturtyper i forhold til EU's kriterier. Det ønsker vi at henlede Kommissionens opmærksomhed på.

Med venlig hilsen

Bo Håkansson
Biolog, boh@dn.dk

Kopi:
Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg